

оформлення, якщо хочете, «дизайн виступу». Не менш важливі і декорації, на тлі яких вимовляється спіч, які часто не повинні поступатися за значимістю самої мови. Але є ще одна важлива складова, про яку можуть забути іміджмейкери, але ми, суспільство, маємо пам'ятати постійно. Це-категоричний імператив морально-етичних якостей як обов'язковий лакмусовий папірець успішного політичного лідера!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Теория конституентов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://librero.ru/journalism/teoria_konstituentov.
2. Фромм Э. Анатомия человеческой деструктивности / Э. Фромм. – М.: Республика, 1994. – 447 с.

Литинская Надежда Викторовна – соискатель кафедры культурологии философского факультета Одесского национального университета им. И.И.Мечникова

УДК: 165:316.62:316.774:[791:004]-043.2

СОВРЕМЕННАЯ АУДИОВИЗУАЛЬНОСТЬ КАК ФАКТОР МОДЕРАЦИИ СОЦИАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТА

Статья посвящена влиянию современной аудиовизуальности – кинематографа, телевидения, Интернета, на социальный интеллект человека. Рассмотрены продуктивные и негативные аспекты этого процесса. Особое внимание уделено философскому осмыслению социального интеллекта в условиях новых форм социальности.

Ключевые слова: аудиовизуальность, социальный интеллект, модерация, кинематограф, телевидение, Интернет.

СУЧАСНА АУДІОВІЗУАЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР МОДЕРАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Стаття присвячена впливу сучасної аудіовізуальності – кінематографу, телебачення, Інтернету, на соціальний інтелект людини. Розглянуто позитивні та негативні аспекти цього процесу. Особливою увагою відзначене філософське осмислення соціального інтелекту в умовах нових форм соціальності.

Ключові слова: аудіовізуальність, соціальний інтелект, модерация, кінематограф, телебачення, Інтернет.

MODERN AUDIOVISUALITY AS A MODERATION FACTOR OF SOCIAL INTELLECT

This article is dedicated influence of modern audiovisuality such as cinematograph, television and Internet on social human intellect. Productive and negative aspects of this process are considered. The particular attention is given to the philosophical comprehension of social intellect under the conditions of the new forms of sociality.

Key words: audiovisuality, social intellect, moderation, cinematograph, television, Internet.

Актуальність дослідження обумовлена тим, що особливістю існування людини у сучасному світі є стрімкий розвиток науки і техніки, яка, як ніколи раніше, безпрецедентно

впливає на увесь її спосіб життя і розвиток суспільства в цілому. Особливу роль в цих процесах нині відіграє нова аудіовізуальність, яка бере свій початок з відкриття електрики. Цей феномен запустив процес винаходу нових способів створення, запису, трансляції і зберігання інформації, який надалі забезпечив можливість створення таких комунікативних технологій, як радіо, кінематограф, телебачення, Інтернет.

Метою статті є дослідження проблеми модерації соціального інтелекту людини засобами нової аудіовізуальності, а також аналіз проблемних галузей нової комунікативної реальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню візуальної культури присвячені роботи таких філософів як Р. Барт, М. Фуко, Ж. Дерріда, Ж. Лакан, Т. Дж. Мітчелл, Ж. Бодрійяр, В. Беньямін. Концепція візуального повороту розглядалася в роботах Н. Брайсена, К. Мокси, Г. Поллок, Ф. Джеймсона. Проблеми сучасних медіа знайшли своє відображення у роботах і публікаціях медіа-філософа В. В. Савчука, філософа і культуролога К. Г. Фрумкіна; проблеми медіакультури – у працях Н. Б. Кириллової.

Проблеми соціального інтелекту, його теоретичні та практичні аспекти викладеноу роботах Дж. Гілфорда, Р. Дж. Стернберга, В. М. Куніциної, Ю. І. Ємельянова, Д. В. Ушакова, Є. С. Михайлової, О. В. Луневої.

Виклад основного матеріалу. Особливістю життєвого простору у сучасному світі є домінантна роль візуального чинника. Причинами цього феномену вважаються відкриття електрики, індустріальна революція і, як результат, вихід на історичну арену «масової людини» з її потребою в масовій культурі та засобах масової комунікації.

Разом з цим, необхідно зазначити, що причиною «візуального вибуху» є прискорення ритму усіх процесів у сучасному світі. Візуальний образ прийшов на зміну тексту, оскільки виявився здатним «спакувати» величезний інформаційний об'єм в компактну форму. І, не випадково, на тлі візуальної експансії, щостверджує пріоритет образу над текстом, дослідники візуальності наголосили про «візуальний поворот», який визначив нові уявлення про візуальність та її роль у сучасному світі. Таким чином, новий термін «візуальний поворот» зафіксував домінантну роль візуального чинника. При цьому візуальність, у своїй новій якості, виявилася потужним інструментом модерації соціального інтелекту людини.

У свою чергу, слід зупинитися на необхідності звернення до терміну «модерація». У науковому середовищі цей термін означає процес оптимізації, підвищення ефективності роботи, як групи, так і окремої людини, що дозволяє максимально використати їх потенціал, нейтралізувати конфлікти, направити роботу на результат в умовах безлічі негативних обставин. Результат модерації – оптимізація процесу пошуку рішень нестандартних тактичних і стратегічних завдань. Вплив нової аудіовізуальності у своєму продуктивному аспекті також спрямований на вирішення завдань розвитку потенціалу людини або групи через інформування, навчання, надання нового соціального та емоційного досвіду, що в результаті призводить до трансформації групової та особистісної свідомості, здатної ефективно визначати життєві стратегії і змінювати соціальну поведінку.

Водночас, у роботі під новою аудіовізуальністю маються на увазі медіа технології – кінематограф, телебачення, системи мультимедіа, які побудовані на основі сучасних технічних способів створення, фіксації і трансляції зображення і звуку. Слід зазначити, що терміни «медіатехнології» і «нова аудіовізуальність» у своєму інформаційному аспекті є синонімами. Проте, термін «нова аудіовізуальність» відрізняється своїм антропологічним і соціальним аспектами. Нова аудіовізуальність здатна безпрецедентно трансформаційно впливати на свідомість людини, її світогляд, а також на її здібності й можливості.

У зв'язку з цим, сучасній аудіовізуальності належить особлива роль у створенні нової соціальної реальності. До кардинальних змін, які вона принесла з собою, належать нові моделі колективної взаємодії, значне прискорення інформаційного потоку, вибухове

зростання кількості інформації. Усе це змушує сучасну людину змінювати спосіб сприйняття й обробки інформації, спосіб мислення, що створює проблеми її існування, яке ускладнюється невизначеним, постійно таким, що змінюється соціальним середовищем, якевисуваєїй усе більш складні та нестандартні вимоги. Зважаючи на це, наш сучасник вимушений жити в умовах постійного стресу, психічних аномалій, емоційної напруженості. Нестабільність соціального середовища вимагає від нього розвитку таких якостей, як психологічна витривалість, адаптивність, адекватність, творча активність. Усі ці якості входять до сфери такого поняття, як соціальний інтелект людини, розвиток якого стає актуальним завданням сьогодення.

Згідно з новим підходом до проблеми соціального інтелекту В. М. Куніциної, фахівця у сфері соціальної психології, соціальний інтелект визначається як «глобальна здатність, що виникає на базі комплексу інтелектуальних, особових, комунікативних і поведінкових рис, включно з рівнем енергетичної забезпеченості процесів саморегуляції; ці риси обумовлюють прогнозування розвитку міжособистісних ситуацій, інтерпретацію інформації і поведінки, готовність до соціальної взаємодії і ухвалення рішень» [1, с. 322].

Виходячи з цього визначення, стає очевидним, що за допомогою соціального інтелекту людина орієнтується у своїх мотивах, цінностях, завданнях і альтернативах рішень відносно будь-якої життєвої ситуації. При цьому, аудіовізуальний контент, впливаючи, як модератор, на соціальний інтелект, запускає поступовий процес його трансформації, результатом якого стають зміни бажань людини, її ціннісних і мотиваційних орієнтирів і як результат – зміна її соціальної поведінки. Усе це закладає основу зміни сприйняття людиною соціальної реальності, що у результаті призводить до зміни і самої реальності. Ця обставина надає право розглядати соціальний інтелект як філософський об'єкт і досліджувати його з позиції соціальної філософії.

Для досягнення поставленої в цій роботі мети нам слід звернутися до конкретних форм аудіовізуальності – кінематографу, телебачення, Інтернету, і розглянути особливості їх модерації соціального інтелекту в сучасному суспільстві. Загальновідомо, що кінематограф систематизував естетичні властивості театру, живопису, літератури і музики, виявився більш досконалішою формою відображення дійсності. Особливістю кіно, як нового виду мистецтва, стала його масовість, здатність бути адресованим до усіх верств населення. Демократичність кіно дозволила йому організувати дозвілля людині, що працює, відновлюючи її готовність до праці. Таким чином, кіно виявилось новим засобом саморегуляції психіки.

Слід зауважити, що здатність кіно впливати на саморегуляцію психіки є продуктивним аспектом модерації соціального інтелекту, оскільки підвищення рівня емоційної саморегуляції підвищує і рівень психічної стійкості до стресів та соціальної нестабільності, що дозволяє соціальному інтелекту працювати в оптимальному режимі. Особливим є те, щоуніверсальну мову кіно сформував соціальний інтелект;модеруючи дією, це дозволяє сприймати світ без слів, тобто, через образи, а також через «візуальні слова» – акустику, монтаж, освітлення та інші кінотехніки. Модерація документального кіно принесла нові форми історичного знання і розуміння про соціальні процеси у суспільстві. Модерація післявоєнним кіно визначалась виключно в осмисленні підсумків Великої Вітчизняної війни, подвигу народу, який переміг, його зусилляздля відновлення країни. Кращі твори кінематографу на усіх етапах його розвитку модерували соціальний інтелект людини прикладами рішень філософських проблем сенсу життя, духовного пошуку, страждання, співчуття, любові і самопожертвування.

Особлива роль кінематографу, що модерує, як чинника розвитку соціального інтелекту,реалізується у сфері соціалізації. Саме у цьому процесі відбувається формування людини як представника певної соціальної групи, носія її норм, орієнтацій і цінностей. І в цій сфері національний кінематограф має величезне значення, оскільки є потужним інструментом вираження культурної ідентичності народу, що транслює глядачеві історичний

досвід його соціальної поведінки, духовного досвіду, культурних норм і цінностей.

Слід зауважити, що світовий кінематограф порушив проблему продуктивної модерації соціального інтелекту засобами національного кінематографу. Проблема полягає в тому, що відбувається «американізація» світового кінематографу, яка спрямовує і утримує глядацьку увагу у всьому світі, транслюючи свої цінності, зразки світосприйняття та соціальної поведінки. Найбільш конкретно цю проблему озвучено кінокритиком і соціологом кіно М. І. Жабським: «Постійно занурюючись в образний світ американських і інших фільмів, глядач, особливо юний, віртуально мігрує в інше суспільство, ілюзорно живе серед нього, тобто людина стикається з новим стилем життя і проблемами, засвоює інші культурні цінності. Повертаючись у своє суспільство, стикаючись з його ідеалами і занурюючись в реальні умови життя, глядач, що вже став іншим, може цілком відчутти неприйняття тих або інших цінностей, у тому числі і фундаментальних» [2, с. 48-49]. Така ситуація призводить до знецінення національних ідеалів і моральних традицій, оскільки ставить в пріоритет неправдиві ідейні орієнтири і несанкціоновані в національних суспільствах моделі соціальної поведінки.

Таким чином, будучи джерелом світоглядного диктату, зарубіжна кінопродукція у більшості випадків є джерелом непродуктивної модерації соціального інтелекту. Вирішення цієї проблеми знаходиться у сфері виробництва якісної продукції національним кінематографом.

Ще одна проблема соціалізації засобами кінематографу полягає в тенденції зростання споживчого відношення до кіно. Прояв цього, здебільшого, у розважальному форматі, девальвації пізнавальної функції кіно, відмови від складності, унікальності кіно, готовність глядачів споживати спрощену кінематографічну реальність. З одного боку, можна зрозуміти глядача, з його потребою хоч на годину втекти від складнощів і напруги зовнішнього світу, але, з іншого боку, ситуація відсутності достовірних образів соціальної дійсності не дозволяє глядачеві сформулювати адекватну картину світу і знайти своє місце в ньому. Ця ситуація вносить труднощі у розвиток критичного мислення і продуктивну модерацію соціального інтелекту.

І, проте, значущість кінообразів, що мають можливість апелювати до почуттів і розуму глядача, особливо велика. Результатом емоційної модерації якісними кінообразами стає звільнення підсвідомості людини від накопиченого психологічного баласту, тобто катарсис, про що заявляють кінознавці і критики кіно. Таким чином, кінематограф виявився потужним інструментом модерації соціального інтелекту, забезпечивши йому вихід на новий рівень свого розвитку.

Телебачення відкрило новий етап модерації соціального інтелекту. Передумовами його появи, з одного боку, були нові наукові відкриття, з іншого боку, це були соціальні потреби людства – зростаючий інтерес до світових подій і світової культури, потреба у формуванні нової глобальної картини світу, а також потреба в інших формах колективної взаємодії, які відповідали б новим потребам культури.

Особливостями телебачення, на відміну від кінематографу є те, що «кіно має справу з художньою реальністю, вигадкою, тоді як телебачення транслює реальні факти в оперативному режимі. Кіно ніби зупиняє плин часу, фіксує його в конкретному сюжеті і художніх образах. Телебачення йде за «річкою часу», іноді навіть обганяючи її течію» [3, с. 192]. Інша особливість образної системи подання інформації телебаченням полягає в тому, що його контент «багатошаровий», різні передачі нашаровуються одна на одну. Кінематографічне подання інформації є цілісною структурою оповідання. У цьому полягає складність сприйняття телевізійних образів, оскільки їх фрагментарність здатна створити хаос у свідомості глядача, збентеживши процес сприйняття ним взаємозв'язку подій. І модерація соціального інтелекту в цьому випадку проявляє свій непродуктивний аспект, оскільки адекватний аналіз інформації і отримання соціального досвіду частково ускладнені.

Разом з цим, фрагментарність телевізійних образів і нове різке прискорення інформаційного потоку і його об'єму зажадало від сучасної людини змінити свій спосіб сприйняття. Необхідність здатності до образного сприйняття кінематографічної реальності отримала в телевізійному просторі своє продовження і подальший розвиток. Тому, не випадково теоретик медіа Г. Маклюен стверджує про революцію у людському сприйнятті, викликану спогляданням «мозаїчного мережива телевізійної картини», оскільки мозаїчна форма телевізійного образу вимагає іншого підходу до його сприйняття – «глибинного залучення усієї істоти, як вимагає того ж дотик», в кожен аспект досвіду [4, с. 384].

Таким чином, можна стверджувати, що телебачення, як нова форма аудіовізуальності, вимагає від людини формування нової якості сприйняття – об'ємного бачення ситуації і проблеми, посилення аналітичної роботи свідомості. В цьому випадку можна констатувати нову продуктивну якість процесу модерації соціального інтелекту, пов'язану з набуттям нових здібностей.

Підтвердженням продуктивної модерації соціального інтелекту засобами телебачення можна вважати дослідження і висновки Джона О'Кіфа, автора методики нешаблонного або проривного мислення, яка дозволяє досягти видатних практичних результатів через позбавлення від обмежень лінійного мислення. Автор спирається на відому теорію півкулевої асиметрії головного мозку людини, згідно з якою, ліва півкуля обробляє інформацію послідовно та аналітично, керує абстрактним мисленням. Права півкуля обробляє інформацію інтуїтивно та одночасно. Вона відповідальна за інтерпретацію зорових і звукових образів, просторових взаємовідносин, «розуміє музику».

Джон О'Кіф стверджує, що «телебачення зоровими образами впливає на праву півкулю мозку людини, одночасно підтримуючи ліву за допомогою мовних логічних міркувань» [5, с. 162]. У цьому випадку, права півкуля мозку, відповідальна за уяву, почуття і творчість, активізується під впливом аудіовізуальних образів, і ці якості додаються до аналізу і логіки, якими управляє ліва півкуля. Таким чином, здійснюється синхронна робота обох півкуль, включається цілісний, тобто холістичний, підхід в сприйнятті, який дозволяє західній «лівопівкульній» людині обійти перешкоди і обмеження, пов'язані з переважною включеністю лівої логічної півкулі. Синхронна робота півкуль мозку дозволяє здійснити стрибок ефективності в мисленні і діяльності, результатами якого стають можливості творчо вирішувати нові проблеми, здійснювати вдалий пошук альтернатив, досягати проривів і відкриттів, що особливо необхідно у сучасному світі, який нестримно змінюється.

Іншими аспектами конструктивної модерації соціального інтелекту людини інструментами телебачення можна назвати вплив на її свідомість і емоційну сферу телепередач, що транслюють міжнародні фестивалі, чемпіонати світу з різних видів спорту, міжнародні пісенні та інші конкурси. Ці передачі викликають у глядача усвідомлення свого статусу як учасника світових подій, відбувається активізація почуття національної гідності, гордості та єдності, які таким чином об'єднують націю. Відмінною особливістю модерації соціального інтелекту в цьому випадку стає замикання глядача на свій національний соціальний простір, що дає йому можливість залишатися представником своєї культури, беручи участь у світових подіях.

Продуктивну модерацію можна помітити і при виконанні телебаченням своєї інформаційної функції, оскільки в цьому випадку у людини відбувається подальше формування базової культурної і соціальної обізнаності. Продуктивність такої модерації полягає в тому, що це дозволяє людині бути в курсі значимих світових подій і використовувати інформацію для складання власної картини світу. Проте, непродуктивним аспектом тут є той факт, що в інформаційному медіапотоці відображається не реальний світ в усій його складності, а окремі фрагменти реального світу, тобто обмежена інформація, що заважає формуванню адекватної картини світу у людини, а разом з цим і її ефективній адаптації до навколишньої дійсності.

Слід окремо зупинитися і на такому непродуктивному аспекті модерації соціального інтелекту, як негативна телеінформація. Дослідники медіа вказують на те, що телебачення робить акцент, передусім, на негативні події – вбивства, війни, насильство. Наслідком такого «екранного насильства для емоційної сфери людини стає звикання до жорстокості, сприйняття її як норми. Разом з цим включається природна захисна реакція психіки, яка зменшує енергетичне навантаження, що виражається в несприйнятті інформації, байдужості до всього, що оточує. Як стверджують фахівці, демонстрація на екрані сюжетів підвищеної агресивності здатна призвести «...до поступового перенасичення організму кортизоном – і тоді цей призначений тільки для виняткових випадків гормон виконує токсичну дію, вводячи тіло у перманентний підпороговий (неусвідомлюваний) стресовий стан. Стрес же сьогодні розцінюється як головна причина безлічі «цивілізаційних» хвороб» [6, с. 53].

Виходячи з цього, можна стверджувати, що негативні телевізійні сюжети є непродуктивним аспектом модерації соціального інтелекту, оскільки негативні емоції, отримані при перегляді цих сюжетів, накопичуються, підвищуючи рівень особистісної і соціальної тривожності. Усе це перешкоджає оптимізації та ефективній роботі соціального інтелекту, формуванню адекватної соціальної компетентності.

Як результат, можна зробити висновок, що для соціального інтелекту телебачення стало потужним інструментом, що модерує, забезпечивши значне підвищення рівня його розвитку, зростання його ефективності і, як результат, розширення особової і соціальної компетентності, розвиток адаптивних здібностей і можливостей самореалізації особи.

З Інтернетом, як новою формою модерації соціального інтелекту, пов'язаний цілий ряд кардинальних зрушень в соціальному просторі. Це, передусім, нові форми соціальної взаємодії – соціальні мережі. Мережеві контакти стали для людини новим джерелом соціального, емоційного і особистісного досвіду, оскільки особливістю контактів в мережі є відсутність територіальних, вікових, расових бар'єрів у спілкуванні. Соціальний статус людини, її зовнішній вигляд і статеві приналежності у цих контактах втрачають свою значущість. Користувач має необмежену можливість, щоб отримати досвід самопрезентації, вираження своїх поглядів, дослідження думок віртуальних партнерів. Таким чином, мережева модерація сприяє розкриттю творчого потенціалу особи, відкриттю нових можливостей для свого прояву.

Ще одним кардинальним зрушенням Інтернет модерації є зміна реакцій сучасної людини – способу її сприйняття і мислення. У цьому питанні виникає зацікавленість роботою дослідника впливів інформаційних технологій Ніколаса Кара «Пустишка. Що Інтернет робить з нашим мозком». У своїх висновках про вплив Інтернет технологій на інтелектуальні здібності людини автор спирається на дослідження американських фахівців у сфері психології, психіатрії, нейронауки. Головною проблемою учений вважає послаблення понятійного мислення – розумової здатності до поглибленого читання, концентрації і аналізу, що є наслідком систематичного використання Інтернет контактів. Н. Карр стверджує, що екранний контакт нівелює цінність книги, витісняючи книжкове читання на периферію ментального процесу. «Дослідження показали, що когнітивний акт читання ґрунтується не лише на почутті зору, але і на почутті дотику. Перехід від паперу до екрану не просто змінює те, як ми досліджуємо написаний текст. Він також впливає на глибину уваги і міру нашого занурення» [7, с.98]. Автор підкреслює, що поглиблене читання є унікальним розумовим процесом, який формувався упродовж тривалого періоду епохи книжкової культури і втрату цієї навички вважає інтелектуальною деградацією людини.

Стає очевидним, що на тлі послаблення цього унікального когнітивного процесу приходить особлива культура сприйняття інформації. Основними якістьми цієї культури стають реактивність і віртуозність, велика швидкість обробки фрагментованої інформації, здатність до багатозадачності і миттєвого перемикавання з одного смислового фрагменту на інший. Ця культура сприйняття зажадала і відповідних інтелектуальних здібностей, які в

середині 1990-х років були зафіксовані в понятті «кліпове мислення», і які більше відповідають сучасному інформаційному середовищу, будучи результатом модерації мислення людини інструментами електронної комунікації.

Складно однозначно відповісти на запитання, яку якість має ця модерація. Думки дослідників розділилися. Як зазначає філософ і культуролог К. Г. Фрумкін, потреба у фрагментарній лінійній інформації існувала завжди, але нинішніх умовах стрімких змін та збільшення об'єму інформації, навичка швидкого перемикавання між інформаційними потоками стає усе більш затребуваною і потрібною. Тому, на думку ученого, сучасна людина вимушена перебудовувати своє сприйняття і мислення у режим здатності швидкісної переробки величезних масивів різномірної інформації: «Зосередження уваги на одному предметі – навичка, яку індійські йоги розвивають в тривалу медитацію, – дуже важливо; але і вміння швидко перемикатися на нове завдання, швидко входити в незнайому ситуацію – теж дуже важливо» [8].

У цьому сенсі зміна понятійного мислення і лінійного текстового стилю сприйняття на нелінійний, такий, що характеризується реактивністю і швидкісними якостями, є відповіддю на інформаційний вибух ХХІ століття. Тому, «кліпове мислення» можна уявити як результат продуктивної модерації інтелектуальних здібностей, у тому числі і соціального інтелекту людини ресурсами простору Інтернет.

Проте, ми вважаємо, що «кліпове мислення», яке найбільш відповідає сучасним реаліям, не повинно розвиватися за рахунок послаблення понятійного мислення. Здібності цих двох типів мислення повинні розвиватися в кожній людині в оптимальному для неї співвідношенні. І абсолютно неприпустимим є розвиток одних якостей за рахунок інших. Не можна забувати про те, що вміння концентрувати увагу та аналізувати набуті людиною упродовж тривалого періоду її еволюції. Тому, вона зобов'язана у край дбайливо ставитися до своєї спадковості. Адже абсолютно очевидно, що без здатності до аналізу, нагромадження інформації безглузде. Саме розвиток у кожної людини якостей понятійного і кліпового мислення, їх взаємодія, а не повна заміна одних іншими, забезпечить якісний пошук і відбір інформації, об'єктивне досягнення сенсу, закладеного в ній.

Таким чином, процес впливу технології Інтернету на інтелектуальні здібності людини неоднозначний, тому вимагає подальшого вивчення у межах соціально-філософських досліджень. Метою цих досліджень має бути пошук нових засобів інтелектуального використання цієї технології для мінімізації загроз і ризиків, що виникають.

Висновки. По-перше, у сучасному світі аудіо візуальність відіграє особливу роль у створенні нової соціальної реальності.

По-друге, ця нова реальність модерує соціальний інтелект людини, здійснюючи адаптацію його до вимог складного і нестабільного соціального середовища.

По-третє, результат продуктивної модерації виявляє себе у підвищенні ефективності роботи соціального інтелекту та здатності вирішувати нестандартні соціальні і особистісні завдання, які постійно виникають в умовах світу, що нестримно змінюється.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Куницына В. Н. Межличностное общение / Куницына В. Н., Казаринова Н. В., Погольша В. М. – СПб.: Питер, 2001. – 544 с.
2. Жабский М. И. Глобализм и функции кино в обществе / Жабский М. И. // Вестник РФФИ. – 2005. – № 4. – С. 43 – 50.
3. Кириллова Н. Б. Медиакультура: от модерна к постмодерну / Наталья Кириллова. – М.: Академический Проект, 2006. – 448 с.
4. Маклюэн Г. М. Понимание Медиа: Внешние расширения человека / Маклюэн Г. М.;

© **Нерубаская Алла Александровна**

[Пер. с англ. В. Николаева]. – М.: Жуковский: «КАНОН - пресс- Ц», «Кучково поле», 2003. – 464 с.

5. О'Кифф Д. Нешаблонное мышление. Проверенная методика достижения амбициозных целей. / Джон О'Кифф; пер. с англ. Ю. Бэльдберг. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2013. – 304 с.

6. Пацлаф Р. Застывший взгляд / Райнер Пацлаф; [пер. с нем. В. Бахусева] – М.: evidentis. 2003. – 224 с.

7. Карр Н. Пустышка. Что Интернет делает с нашими мозгами / Николас Карр; [пер. с англ. Павел Миронов]. – Санкт-Петербург: Best Business Books, 2012. – 256 с.

8. Фрумкин К. Г. Клиповое мышление и судьба линейного текста [Электронный ресурс] / Фрумкин К. Г. // Философский портал «Концепция двух продолжений». – 2010. – Режим доступа: http://nounivers.narod.ru/ofirs/kf_clip.htm

Нерубаская Алла Александровна – кандидат философских наук, доцент, докторант кафедры философии и методологии познания, ОНУ им. И.И. Мечникова

УДК: 168.5/165.9

БИФУРКАЦИИ ЛИЧНОСТИ В СИСТЕМНОЙ КЛАССИФИКАЦИИ

А. УЁМОВА

В статье проведен анализ последствий бифуркации трех типов личности по системной классификации А. Уёмова. Доказана гипотеза о том, что последствия и сущность бифуркаций для разных типов личности кардинально отличается. Сила последствий бифуркаций зависит не только от типа личности по системной классификации, но и от индивидуальных умений личности преодолеть такие периоды. Формирование бифуркационного типа сознания характерно не для всех типов личности в системно-параметрической типологии. Наиболее склонны к такому сознанию люди второго типа, а именно реализаторы систем. Гибкость бифуркационного сознания сегодня необходима современному человеку в процессе его социализации и идентификации.

Ключевые слова: личность, бифуркация, концепт, структура, субстрат

БІФУРКАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ

А. УЙОМОВ

У статті проведено аналіз наслідків біфуркації трьох типів особистості по системній класифікації А. Уйомова. Доведена гіпотеза про те, що наслідки і суть біфуркацій для різних типів особистості кардинально відрізняється. Сила наслідків біфуркацій залежить не лише від типу особистості по системній класифікації, але і від індивідуальних умінь особи здолати такі періоди. Формування біфуркаційного типу свідомості характерне не для усіх типів особистості в системно-параметричній типології. Найбільш схильні до такої свідомості люди другого типу, а саме реалізатори систем. Гнучкість біфуркаційної свідомості сьогодні потрібна сучасній людині в процесі її соціалізації та ідентифікації.

Ключеві слова: особистість, біфуркація, концепт, структура, субстрат.